

MOKINIŲ TURIZMO RENGINIŲ ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokinių turizmo renginių organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato mokinių turizmo renginių (toliau – Turizmo renginiai) organizavimo tvarką Marijampolės Rimanto Stankevičiaus progimnazijoje (toliau – Progimnazija).

2. Aprašo tikslas – reglamentuoti turizmo renginių organizavimą, vykdymą ir užtikrinti renginiuose dalyvaujančių mokinių saugumą.

3. Aprašas taikomas Progimnazijos mokiniams ir pedagoginiams darbuotojams, organizuojantiems ir vykdančioms turizmo renginius Lietuvos Respublikos teritorijoje ir už jos ribų.

4. Mokinių grupės, keliaudamos draustiniais ar kitomis riboto lankomumo teritorijomis, privalo vadovautis saugaus elgesio taisyklėmis, nustatytomis šiems keliams ir teritorijoms.

5. Apraše vartojamos sąvokos:

5.1. ekskursija – trumpiau kaip parą trunkantis turistinių objektų lankymas nustatytu maršrutu ugdymo tikslais, kuri vykdo gidas arba mokytojas (gidas – asmuo, kuris suteikia specialią informaciją apie lankomus muziejus, meno galerijas, gamtos, kultūros, mokslo, parodų ar kitus objektus arba vietas);

5.2. išvyka – organizuotas vaikų grupių keliavimas į numatytą turizmo objektą panaudojant transporto priemones;

5.3. gidas – asmuo, kuris suteikia specialią informaciją apie lankomus muziejus, meno galerijas, gamtos, kultūros, mokslo, parodų ar kitus objektus arba vietas;

5.4. turizmo renginio vadovas – asmuo, turintis tinkamą pasirengimą, organizuojantis pasiruošimą turizmo renginiui ir jam vadovaujantis;

5.5. turistinė stovykla – trumpalaikio vaikų poilsio organizavimas rekreacinėje teritorijoje įrengtoje stovyklavietėje;

5.6. vaikų turizmo renginys – trumpalaikės neformaliojo vaikų švietimo programos (gali būti sudedamoji formaliojo ir neformaliojo švietimo programos dalis) vykdymas keičiant vietą pažintiniais, rekreaciniais ir sportiniais tikslais;

5.7. varžybos – organizuotas vaikų (jų grupių) rungtyniavimas ugdymo tikslais;

5.8. žygis – įvairios trukmės ugdymo tikslais organizuotas keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar naudojant įvairias priemones.

6. Kitos Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS MOKINIŲ TURIZMO RENGINIŲ ORGANIZAVIMO TVARKA

7. Turizmo renginio vadovas ne vėliau kaip prieš tris darbo dienas iki renginio pradžios pateikia direktoriaus pavaduotojui ugdymui, atsakingam už mokinių renginių organizavimą, šiuos dokumentus per DVS „Kontora“: įrašą (prašymą), turizmo renginio programą (1 priedas), mokinių sąrašą (2 priedas).

8. Turizmo renginio vadovas:

8.1. apie vykdomą turizmo renginį informuoja mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) raštu (3 priedas);

8.2. supažindina mokinius su saugos ir sveikatos instrukcija pagal renginio pobūdį (4, 5 priedai) bei saugaus eismo taisyklėmis, aplinkosaugos reikalavimais;

8.3. sveikatos ir saugos instruktažą fiksuoja klasės elektroninio dienyno „Saugaus elgesio ir kitų instruktažų“ lape;

8.4. vadovaujantis patvirtinta turizmo renginio programa užtikrina mokinių saugą renginyje;

8.5. susidariusi situacijai, keliančiai pavojų mokinių saugai, pakeičia maršrutą, sustabdo arba nutraukia turizmo renginio vykdymą.

9. Turizmo renginiuose dalyvaujantys mokiniai:

9.1. susipažinę su turizmo renginio programa, organizavimo tvarka, saugos ir sveikatos reikalavimais, pasirašo klasės elektroninio dienyno „Saugaus elgesio ir kitų instruktažų“ lape bei „Renginiuose dalyvaujančių vaikų saugos instruktavimų registravimo žurnale“;

9.2. prieš turizmo renginį pasiskirsto pareigomis, užduotimis ir kt.;

9.3. privalo laikytis saugaus elgesio reikalavimų, būti drausmingi ir mandagūs, vykdyti turizmo renginio vadovo(-ų) nurodymus.

III SKYRIUS

TURIZMO RENGINIŲ DALYVIŲ SAUGUMO UŽTIKRINIMAS

10. Turizmo renginiuose leidžiama dalyvauti:

10.1. vienos dienos trukmės žygiuose pėsčiomis, išvykose ir mokomosiose ekskursijose nuo 6 metų;

10.2. dviejų dienų žygiuose pėsčiomis nuo 9 metų;

10.3. žygiuose slidėmis, vandens turizmo priemonėmis nuo 12 metų;

10.4. žygiuose dviračiais nuo 12 metų, o jeigu vaikai yra išklause papildomą mokymo kursą ir turi mokyklos išduotą pažymėjimą – ne jaunesniems kaip 10 metų;

10.5. saskrydžiuose, varžybose – šių renginių nuostatuose numatyta tvarka.

11. Vaikai, nepriskirti pagrindinei medicininei fizinio pajėgumo grupei arba turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, dviejų dienų ir ilgiau trunkančiuose turizmo renginiuose gali dalyvauti tik su gydytojo leidimu ir tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimu.

12. Vaikų grupei, dalyvaujančiai turizmo renginiuose, mokyklos direktorius skiria turizmo renginio vadovą. Didesnėms nei 15 vaikų grupėms skiriami 2 turizmo renginio vadovai.

13. Progimnazijos direktorius, užtikrindamas turizmo renginių dalyvių saugumą:

13.1. įsakymu tvirtina turizmo renginio programą, dalyvių sąrašą, turizmo renginio vadovo (-ų) kandidatūrą (-as);

13.2. jei reikia, skiria vieną ar kelis turizmo renginio vadovo pavaduotojus;

13.3. nurodo turizmo renginio vadovui supažindinti mokinius su renginio saugos ir sveikatos instrukcijomis pagal turizmo renginio pobūdį.

IV SKYRIUS

MAUDYMO SI REIKALAVIMAI

14. Turizmo renginiuose maudytis galima tik sveikatingumo, higienos, o ne sporto tikslais.

15. Vykdamas turizmo renginius, maudymosi vieta parenkama iš anksto. Maudytis leidžiama tik paplūdimiuose ir kitose nustatyta tvarka įrengtose maudymosi vietose vadovaujantis Lietuvos higienos normos HN 79:2010 „Vaikų poilsio stovykla. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtintais Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. V-765 reikalavimais:

15.1. maudymosi vietų vaikams ribos turi būti pažymėtos, gylis maudymosi vietose turi būti ne didesnis kaip 0,7 metro ikimokyklinio amžiaus vaikams ir vaikams, nemokantiems plaukti, bei ne didesnis kaip 1,3 metro mokyklinio amžiaus mokantiems plaukti vaikams;

15.2. maudymosi vietose priėjimas prie vandens turi būti neslidus, neklampus;

15.3. maudymosi vietose neturi būti šalto gruntinio vandens versmių, verpetų, didelių bangų, vandens telkinio dugnas neturi būti akmenuotas, klampus, duobėtas, užterštas, vandens paviršius neturi būti apaugęs dumbliais.

16. Maudymosi plotą privalo žinoti visi besimaudantieji.

17. Maudomasi tik turizmo renginio vadovui leidus ir jam stebint.

18. Vienu metu gali maudytis ne daugiau kaip 8 vaikai. Maudymosi metu turizmo renginio vadovui reikia būti labai atidžiam.

19. Maudymosi metu draudžiama be reikalo šūkauti, nes šauksmas yra pagalbos prašymo signalas.

V SKYRIUS KITI REIKALAVIMAI

20. Kūrenti laužus galima tik specialiai tam įrengtose laužavietėse ir stovyklavietėse.

21. Draudžiama naikinti priešgaisrinius įrenginius, deginti atliekas, mėtyti degančius degtukus, teršti gamtą, naikinti arba žaloti medžius, gyvūnus.

22. Pastebėjus gaisrą, skubiai pranešti apie jį skubios pagalbos telefonu (112).

23. Vykstant į turizmo renginį, reikia nesivežti greitai gendančių maisto produktų, pasirūpinti tinkama sezonui apranga, turėti pirmosios medicinos pagalbos rinkinį, esant rimtiems sveikatos sutrikimams, pranešti skubios pagalbos telefonu (112).

24. Turizmo renginiuose laikytis saugaus eismo taisyklių ir žmogaus saugos reikalavimų.

TURIZMO RENGINIO PROGRAMA**I. ĮVADAS**

1. Renginio forma.
2. Programos rengėjas.
3. Programos trukmė.
4. Programos dalyviai (skaičius ir klasė).

II. PROGRAMOS PASKIRTIS

5. Tikslas.
6. Uždaviniai.

III. PROGRAMOS TURINYS

7. Išvykimo laikas ir vieta.
8. Grįžimo laikas ir vieta.
9. Keliavimo forma.
10. Transporto priemonė.
11. Detalus maršruto aprašymas (lankytini objektai, poilsio ir maitinimo, nakvynės vietos ir kt.).
12. Laukiamas rezultatas.

Programos rengėjas

(parašas, vardas, pavardė)

Mokinių turizmo renginių organizavimo tvarkos aprašo
3 priedas**MOKINIO TĖVŲ (GLOBĖJŲ, RŪPINTOJŲ) SUTIKIMAS**

Sutinku, kad mano vaikas (globotinis).....

(vardas, pavardė)

vyktų į ekskursiją, išvyką, turistinį žygį

*(renginio pavadinimas, data)*Informacija apie vaiko sveikatos sutrikimus (pvz., serga epilepsija, širdies nepakankamumu,
alergija, migrena ir kt.)

Turizmo renginio vadovas

(vardas, pavardė, parašas, tel. Nr.)

Tėvai (globėjai, rūpintojai).....

(vardas, pavardė, parašas, tel. Nr.).....
(data)

VIENOS DIENOS VAIKŲ TURIZMO RENGINIO SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA NR. 1

I SKYRIUS BENDROJI DALIS

1. Šia instrukcija siekiama užtikrinti mokinių ir vadovų saugą ir sveikatą vienos dienos turizmo renginyje.
2. Patvirtinta instrukcija yra norminis progimnazijos dokumentas, nusakantis mokiniams jų veiklos ir elgesio reikalavimus turizmo renginyje, kad nebūtų padaryta žala gamtai, savo ir kitų mokinių saugai ir sveikatai.
3. Instrukcija nusako su mokinių veikla susijusius pavojus, rizikas ir reikalauja griežtai laikytis saugos priemonių, elgesio taisyklių ir etiketo reikalavimų kiekviename turizmo renginyje (ar turizmo renginio etape).
4. Mokiniai su šia instrukcija supažindinami pasirašytinai.

II SKYRIUS GALIMI RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS

5. Eismo įvykis, avarijos grėsmė. Saugos priemonė – laikytis pėsčiųjų saugaus eismo, dviračių eismo taisyklių ir reikalavimų gatvėje, transporto priemonėje, kelyje.
6. Skendimas. Laikytis maudymosi atviruose telkiniuose, plaukimo įvairiomis vandens transporto priemonėmis taisyklių, pasirūpinti reikiamomis saugos vandenyje priemonėmis (gelbėjimosi ratais, liemenėmis); be vadovo leidimo nelipti į vandenį, nesimaudyti nepažymėtoje maudymosi vietoje.
7. Terminiai nudegimai. Laikytis priešgaisrinių ir aplinkosaugos reikalavimų. Laužą kurti tik su pirštinėmis ir galvos apdangalu ne arčiau kaip 50 m. nuo medynų pakraščių.
8. Sužeidimo galimybė. Laikytis saugaus eismo, elgesio gamtoje, viešose vietose taisyklių.
9. Saulės smūgis, nušalimai. Priklausomai nuo meteorologinių sąlygų, pasirūpinti tinkama apranga ir galvos apdangalu.
10. Vabzdžių įgėlimai, erkės, gyvatės, šuns, laukinio žvėries įkandimas. Pasirūpinti tinkama apranga ir apavu (storapadžiai batai ir kt.), vengti nuošalių sodybų, kur galima grėsmė sutikti nepiristus šunis; išsiaiškinti, ar vietovė nėra paskelbta pasiutligės ar draudžiama lankyti zona.

III SKYRIUS VEIKSMAI PRIEŠ TURIZMO RENGINIO PRADŽIĄ

11. Prašymo dėl turizmo renginio, programos ir mokinių sąrašo mokyklos direktoriui pateikimas.
12. Tėvų informavimas apie numatomos išvykos maršrutą, išvykimo ir atvykimo laiką ir vietą.
13. Instruktažas dėl saugaus elgesio išvykoje, supažindinimas su aplinkosaugos, gaisrinės saugos reikalavimais.
14. Draudžiama su savimi turėti ar vartoti alkoholinius, energetinius gėrimus, tabako gaminius, el. cigaretes, psichotropines medžiagas.
15. Mokinių informavimas, kad jie privalo vykdyti turizmo renginio vadovo nurodymus.

IV SKYRIUS VEIKSMAI TURIZMO RENGINYJE

16. Visi privalo vykdyti turizmo renginio vadovo nurodymus ir laikytis saugos reikalavimų.
17. Nuolat teikti informaciją vaikams apie atvykimo į punktus laiką, susirinkimo vietas.
18. Žygiuose pėsčiomis:
 - 18.1. eiti tik nustatytu maršrutu;
 - 18.2. draudžiama grupei išsiskirstyti smulkesnėmis grupelėmis, savavališkai atsiskirti nuo pagrindinės grupės, keisti maršrutą;
 - 18.3. neatsilikti nuo grupės, pasimetus skambinti vadovui ar draugui ir nurodyti buvimo vietą;
 - 18.4. neturint galimybės susisiekti, laukti toje vietoje, kurioje atsiskyrė nuo grupės, nebandyti patiems susirasti grupę;
 - 18.5. jeigu išvykos dalyvis tiksliai žino grupės buvimo adresą, galima kreiptis į policijos pareigūnus, jei jie yra netoliese, kad padėtų pasiekti grupės buvimo vietą. Kategoriskai atsisakyti nepažįstamų žmonių siūlomos pagalbos;
 - 18.6. eiti per gatvę su visa grupe tik tam skirtose vietose (pėsčiųjų perėjose, degant žaliajam šviesoforo signalui);
 - 18.7. eiti šaligatviais arba pėsčiųjų takais dešine puse, o ten, kur jų nėra – kelkraščiu, prieš transporto priemonių važiavimą kryptį. Eiti tvarkingai, nesistumdant. Pastebėjus, kad kas nors skuba, pasitraukti į šalį.
19. Vykstant autobusu:
 - 19.1. autobuso laukti mokyklos kieme ar kitoje vadovo nurodytoje vietoje nustatytu laiku, jam atvykus – nebėgti, įlipant ir išlipant – nesistumdėti, laikytis eilės;
 - 19.2. draudžiama autobuse triukšmauti, vaikščioti, iškišti rankas pro langą, mojuoti, rodyti gestus kitiems eismo dalyviams, persisverti pro važiuojančios transporto priemonės langą, išlipus iš autobuso iškart bėgti per gatvę;
 - 19.3. šiukšles mesti tik į tam skirtas vietas, nemėtyti jų pro langą.
20. Elgesys gamtoje:
 - 20.1. saugoti gamtą ir nedaryti jai žalos;
 - 20.2. nešiukšlinti: popierių, stiklo tarą ar duženas bei kitas šiukšles palikti šiukšlių dėžėse;
 - 20.3. jei nėra įrengtų laužaviečių, laužui reikia pasirinkti tinkamą, atvirą vietą;
 - 20.4. nepalikti degančio laužo, žarijas užpilti žemėmis ar vandeniu, sutvarkyti laužavietę;
 - 20.5. laužą kurti tik su pirštinėmis ir galvos apdangalu ne arčiau kaip 50 m. nuo medynų pakraščių;
 - 20.6. nenaudoti degių skysčių laužui įkurti;
 - 20.7. nesilankyti vietose, kur vyksta miško ruošimo darbai;
 - 20.8. atkreipti dėmesį į prie įvažiavimo į mišką pastatytus informacinius ženklus;
 - 20.9. negalima naikinti ir gadinti poilsiaviečių įrangos, informacinių ženklų bei stendų, stulpų, riboženklų ir kt.;
 - 20.10. atsargiai elgtis su aštriais daiktais, nesistumdėti, nelaipioti į medžius.
21. Elgesys konkursuose, varžybose olimpiadose:
 - 21.1. laikytis elgesio viešoje vietoje reikalavimų;
 - 21.2. vykdyti varžybų organizatorių nurodymus;
 - 21.3. be vadovo leidimo nepasišalinti iš varžybų vykdymo vietos;
 - 21.4. vykimo į varžybas metu būti drausmingiems;
 - 21.5. varžybų metu pasijutus blogai informuoti vadovą.
22. Lankantis muziejuose ir parodose:
 - 22.1. išsijungti mobilųjį telefoną;
 - 22.2. saugoti eksponatus, neliesti jų rankomis, vaikščioti atsargiai, klausytis ekskursijos vadovo nurodymų ir pasakojimo;
 - 22.3. nekalbėti, užduoti tik korektiškus klausimus;
 - 22.4. draudžiama atsiskirti nuo grupės dalyvių arba atsilikti nuo grupės;
 - 22.5. jeigu yra būtinybė išėiti, apie tai būtina informuoti grupės vadovą.

23. Elgesys koncertuose, teatruose ir kituose viešuose renginiuose:
- 23.1. laikytis drausmės ir kultūringo elgesio taisyklių renginiuose;
 - 23.2. nesėdėti renginyje su striukėmis ar paltais, jeigu patalpa yra šilta;
 - 23.3. per renginį nevalgyti, nevaikščioti, nekalbėti, nekelti kitokio nereikalingo triukšmo;
 - 23.4. neišeiti iš renginio jam nepasibaigus, o jeigu yra būtinybė išeiti anksčiau, būtina prieš renginį informuoti grupės vadovą;
 - 23.5. prieš renginį privaloma išjungti mobilųjį telefoną;
 - 23.6. neatsiskirti nuo grupės;
 - 23.7. jei yra pertrauka - nevėluoti į kitą renginio dalį.
24. Elgesys prie vandens telkinių:
- 24.1. laikytis maudymosi atviruose telkiniuose, plaukimo įvairiomis vandens transporto priemonėmis taisyklių, pasirūpinti reikiamomis saugos vandenyje priemonėmis (gelbėjimosi ratais, liemenėmis);
 - 24.2. maudytis galima tik turizmo renginio vadovui leidus ir jam stebint;
 - 24.3. vienu metu gali maudytis ne daugiau kaip 8 vaikai. Maudymosi metu turizmo renginio vadovui reikia būti labai atidžiam;
 - 24.4. maudymosi metu draudžiama be reikalo šūkauti, nes šauksmas yra pagalbos prašymo signalas.
 - 24.5. kategoriškai draudžiama renginio dalyviams nardyti, šokinėti iš valtės ar nuo stataus skardžio, kranto, maudytis temstant ar tamsiu paros metu;
 - 24.6. kategoriškai draudžiama vieniems dalyviams irstyti valtimi;
 - 24.7. priklausomai nuo meteorologinių sąlygų, pasirūpinti atitinkama apranga ir galvos apdangalu;
 - 24.8. laikytis priešgaisrinių ir aplinkosaugos reikalavimų.

V SKYRIUS

VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJ AIS

25. Suteikiama pirmoji pagalba.
26. Esant reikalui, kviečiama greitoji medicininė pagalba, policija.
27. Apie įvykį informuojamas mokyklos direktorius ir mokinių tėvai.
28. Susidarius situacijai, keliančiai pavojų mokinių saugai, pakeičiamas maršrutas arba turizmo renginys nutraukiamas.

VI SKYRIUS

VEIKSMAI PO TURIZMO RENGINIO

29. Mokiniai po turizmo renginio į namus grįžta savarankiškai.
30. Įvertinamas mokinių elgesys ir saugos bei sveikatos instrukcijos laikymasis turizmo renginyje.
31. Turizmo renginio rezultatai aptariami su mokiniais.
32. Apie pažeidimus (jeigu jų buvo) informuojamas progimnazijos direktorius ir mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai).

**DVIEJŲ IR DAUGIAU DIENŲ VAIKŲ TURIZMO RENGINIO
SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA NR. 2****I SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1. Patvirtinta instrukcija yra norminis mokyklos dokumentas, nusakantis mokiniams jų veiklos ir elgesio reikalavimus dviejų ir daugiau dienų turizmo renginyje, kad nebūtų padaryta žala gamtai, savo ir kitų mokinių saugai ir sveikatai.
2. Instrukcija nusako su mokinių veikla susijusius pavojus, rizikas ir reikalauja griežtai laikytis saugos priemonių, elgesio taisyklių ir etiketo reikalavimų kiekviename turizmo renginyje (ar turizmo renginio etape).
3. Mokiniai su šia instrukcija supažindinami pasirašytinai.

**II SKYRIUS
GALIMI RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS**

4. Eismo įvykis, avarijos grėsmė. Saugos priemonė – laikytis pėsčiųjų saugaus eismo, dviračių eismo taisyklių ir reikalavimų gatvėje, transporto priemonėje, kelyje.
5. Skendimas. Laikytis maudymosi atviruose telkiniuose, plaukimo įvairiomis vandens transporto priemonėmis taisyklių, pasirūpinti reikiamomis saugos vandenyje priemonėmis (gelbėjimosi ratais, liemenėmis); be vadovo leidimo nelipti į vandenį, nesimaudyti nepažymėtoje maudymosi vietoje.
6. Terminiai nudegimai. Laikytis priešgaisrinių ir aplinkosaugos reikalavimų. Laužą kurti tik su pirštinėmis ir galvos apdangalu ne arčiau kaip 50 m. nuo medynų pakraščių.
7. Sužeidimo galimybė. Laikytis saugaus eismo, elgesio gamtoje, viešose vietose taisyklių.
8. Saulės smūgis, nušalimai. Priklausomai nuo meteorologinių sąlygų pasirūpinti tinkama apranga ir galvos apdangalu.
9. Vabzdžių įgėlimai, erkės, gyvatės, šuns, laukinio žvėries įkandimas. Pasirūpinti tinkama apranga ir apavu (storapadžiai batai ir kt.), vengti nuošalių sodybų, kur galima grėsmė sutikti nepiristus šunis; išsiaiškinti, ar vietovė nėra paskelbta pasiutligės ar draudžiama lankyti zona.

**III SKYRIUS
VEIKSMAI PRIEŠ TURIZMO RENGINĮ**

10. Sutvarkomi turizmo renginio dokumentai: parengiama turizmo renginio programa, pasirašytinai informuojami mokinių tėvai (globėjai), gaunamas tėvų (globėjų) sutikimas, parengiamas vykstančių mokinių sąrašas, pasirašytinai instruktuojami vykstantys mokiniai, susipažinama su direktoriaus įsakymu dėl leidimo vykdyti turizmo renginį, pasirūpinama būtinu inventoriu, mokinių maitinimu, pirmosios pagalbos rinkiniu, gelbėjimosi priemonėmis (priklausomai nuo turizmo renginio pobūdžio).
11. Renginio dalyviai išklauso išsamų renginio vadovo instruktažą dėl saugos priemonių renginyje ir pasirašo saugos instruktažų lapuose, keičiantis renginio vietai, mokiniai papildomai instruktuojami dėl elgesio, supažindinami su reikalavimais.
12. Draudžiama su savimi turėti ar vartoti alkoholinius, energetinius gėrimus, tabako gaminius, el. cigaretes, psichotropines medžiagas.
13. Autobuso reikia laukti mokyklos kieme, o jam atvykus – nebėgti. Įlipant ir išlipant – nesistumdyti, laikytis eilės.
14. Laikytis saugaus elgesio taisyklių autobuse: draudžiama autobuse triukšmauti, vaikščioti, mojuoti iškišus ranką pro langą, rodyti gestus kitiems eismo dalyviams, persisverti pro važiuojančios transporto priemonės langą, važiuojant atidarinti duris, išlipus iš transporto

priemonės iškart bėgti per gatvę, šiukšles mesti privaloma tik į tam skirtas vietas, nemėtyti jų pro langą.

IV SKYRIUS VEIKSMAI TURIZMO RENGINYJE

15. Mokinių elgesys viešose vietose:
 - 15.1. neatsilikti nuo grupės ir vadovo;
 - 15.2. laiku ateiti į sutartą vietą;
 - 15.3. pasiklydus paskambinti vadovui ar grupės nariams, jeigu yra tokia galimybė;
 - 15.4. neturint galimybės susisiekti, laukti toje vietoje, kurioje atsiskyrė nuo grupės, nebandyti patiems susirasti grupę;
 - 15.5. jeigu išvykos dalyvis tiksliai žino grupės buvimo adresą, galima kreiptis į policijos pareigūnus, jei jie yra netoliese, kad padėtų pasiekti grupės buvimo vietą. Kategoriskai atsisakyti nepažįstamų žmonių siūlomos pagalbos;
 - 15.6. eiti per gatvę su visa grupe tik tam skirtose vietose (pėsčiųjų perėjose, degant žaliajam šviesoforo signalui);
 - 15.7. eiti šaligatviais arba pėsčiųjų takais dešine puse, o ten, kur jų nėra – kelkraščiu, prieš transporto priemonių važiavimo kryptį. Eiti tvarkingai, nesistumdant. Pastebėjus, kad kas nors skuba, pasitraukti į šalį;
 - 15.8. nešiukšlinti.
16. Elgesys renginiuose:
 - 16.1. laikytis drausmės, elgtis kultūringai;
 - 16.2. išsijungti mobilųjį telefoną;
 - 16.3. nesėdėti renginyje su striukėmis ar paltais, jeigu patalpa yra šilta;
 - 16.4. renginyje nevalgyti, nevaikščioti, nekalbėti, nekelti triukšmo;
 - 16.5. neišeiti iš renginio jam nepasibaigus, o jeigu yra būtinybė išeiti anksčiau, būtina prieš renginį informuoti grupės vadovą;
 - 16.6. po pertraukos nevēluoti į kitą renginio dalį.
17. Elgesys gamtoje:
 - 17.1. nešiukšlinti: popierių, stiklo tarą ar duženas bei kitas šiukšles palikti šiukšlių dėžėse;
 - 17.2. jei nėra įrengtų laužaviečių, laužui reikia pasirinkti tinkamą, atvirą vietą;
 - 17.3. nepalikti degančio laužo, žarijas užpilti žemėmis ar vandeniu, sutvarkyti laužavietę;
 - 17.4. nesilankyti vietose, kur vyksta miško ruošimo darbai;
 - 17.5. atkreipti dėmesį į prie įvažiavimo į mišką pastatytus informacinius ženklus;
 - 17.6. negalima naikinti ir gadinti poilsiviačių įrangos, informacinių ženklų bei stendų, riboženklių ir kt.
18. Elgesys prie vandens telkinių:
 - 18.1. laikytis maudymosi atviruose telkiniuose, plaukimo įvairiomis vandens transporto priemonėmis taisyklių, pasirūpinti reikiamomis saugos vandenyje priemonėmis (gelbėjimosi ratais, liemenėmis);
 - 18.2. maudomasi tik turizmo renginio vadovui leidus ir jam stebint;
 - 18.3. vienu metu gali maudyti ne daugiau kaip 8 vaikai. Maudymosi metu turizmo renginio vadovui reikia būti labai atidžiam;
 - 18.4. maudymosi metu draudžiama be reikalo šūkauti, nes šauksmas yra pagalbos prašymo signalas;
 - 18.5. kategoriskai draudžiama renginio dalyviams nardyti, šokinėti iš valtės ar nuo stataus skardžio, kranto, maudyti temstant ar tamsiu paros metu;
 - 18.6. kategoriskai draudžiama vieniems dalyviams irstyti valtimi;
 - 18.7. priklausomai nuo meteorologinių sąlygų, pasirūpinti atitinkama apranga ir galvos apdangalu;
 - 18.8. laikytis priešgaisrinių ir aplinkosaugos reikalavimų.
19. Reikalavimai keliaujant traukiniais, laivais, lėktuvais:
 - 19.1. prieš kelionę pasirūpinti asmenine vaistinėle;

- 19.2. plaukiant laivu, skrendant lėktuvu ar vykstant traukiniu, privaloma laikytis visų keleiviams nustatytų taisyklių ir laivo įgulos ar palydovų reikalavimų;
- 19.3. visą kelionę būti drausmingiems ir mandagiems;
- 19.4. be vadovo leidimo negalima pasitraukti iš grupės;
- 19.5. visur ir visada būti punktualiems, atidžiai klausyti grupės vadovo nurodymų ir juos vykdyti;
- 19.6. nelipti į traukinį, lėktuvą, laivą, kol nepasakys, kad leidžiama lipti;
- 19.7. draudžiama be reikalo vaikščioti traukinyje, laive ar lėktuvo salone, garsiai kalbėti, garsiai juoktis ar triukšmauti;
- 19.8. reikia būti drausmingiems, kultūringiems, paslaugiams savo grupės nariams, pagyvenusiems žmonėms, seneliams ir neįgaliesiems, mažiems vaikams, aptarnaujančiam personalui laukimo salėse ir kelionėje.
20. Elgesys nakvynės vietoje:
 - 20.1. viešbutyje, poilsio namuose ar kitoje nakvynės vietoje įsikurti vadovo nurodytame kambaryje;
 - 20.2. netriukšmauti, nevaikščioti į kitus kambarius poilsio valandomis;
 - 20.3. kambaryje nedeginti žvakių;
 - 20.4. atsargiai naudotis elektriniais prietaisais;
 - 20.5. apie sugadintus daiktus pranešti vadovui;
 - 20.6. už sugadintą ar sulaužytą inventorių atsakyti teisės aktų numatyta tvarka.

V SKYRIUS

VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

21. Suteikiama pirmoji pagalba.
22. Esant reikalui, kviečiama greitoji pagalba, policija.
23. Apie įvykį informuojamas progimnazijos direktorius ir mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai).
24. Susidarius situacijai, keliančiai pavojų vaikų saugai, pakeičiamas maršrutas arba turizmo renginys nutraukiamas.

VI. VEIKSMAI PO TURIZMO RENGINIO

25. Mokiniai po turizmo renginio savarankiškai grįžta į namus.
26. Įvertinamas mokinių elgesys ir saugos bei sveikatos instrukcijos laikymasis turizmo renginyje.
27. Turizmo renginio rezultatai aptariami su mokiniais.
28. Apie pažeidimus (jeigu jų buvo) informuojamas progimnazijos direktorius ir mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai).

Instrukciją parengė direktoriaus pavaduotoja ugdymui Vida Bačinskaitė
Iš viso – 3 lapai